

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Mgr. I. R.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. D. Š., advokátkou v B., proti žalovanej **B. s.r.o.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej JUDr. T. Č., advokátkou v B., **o nahradenie prejavu vôle žalovanej s uzavretím zmluvy o prevode vlastníctva bytu**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 13 C 162/2009, na dovolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. mája 2010 sp. zn. 16 Co 123/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania 74,61 Eur na účet JUDr. T. Č., advokátky, vedený v T. a.s., B., pobočka B., číslo účtu: X, do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 18. februára 2010 č.k. 13 C 162/2009-125 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala nahradenia prejavu vôle žalovanej s uzavretím zmluvy o prevode vlastníctva bytu. Uviedol, že žalovanej nevznikla povinnosť odpredať byt žalobkyňi, nakoľko jej nevzniklo právo na odpredaj a za podmienok uvedených v ust. § 18 zákona č. 182/1993 Zb. (ďalej len „zákon“). Mal za preukázané, že žalovaná nadobudla predmetnú nehnuteľnosť v roku 1997, kedy bola internátom a nešlo teda o bytový dom s jednotlivými bytmi podľa zákonnej definície uvedenej v § 2 ods. 1 citovaného zákona. K takejto budove, ktorá nebola bytovým domom nemohli byť preto založené ani nájomné vzťahy, ktorých predmetom by boli aj byty, t.j. jednalo sa o budovu slúžiacu na prechodné a dočasné ubytovanie. Predmetná nehnuteľnosť sa zmenila na bytový dom, ktorého súčasťou bol aj byt žiadaný na odkúpenie žalobkyňou až v roku 1998. Pri svojom rozhodovaní vychádzal súd z § 16 ods. 1 citovaného zákona (po novele zákona č.

367/2004 Z.z.) v nadväznosti na § 17 a § 18, kde povinnosť previesť byt sa vzťahovala len na prípady keď „nie je nájom bytu dohodnutý na určitý čas“. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 27. mája 2010 sp. zn. 16 Co 123/2010 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa; žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť trovy odvolacieho konania. S jeho obsahom sa stotožnil. V konaní bolo preukázané, že žalovaná nadobudla v roku 1997 predmetnú nehnuteľnosť, v ktorej sa nachádza v súčasnosti byt žiadaný na odkúpenie žalobkyňou, avšak v tom čase budova bola internátom (až do nadobudnutia právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia, do dňa 3.9.1998), nie bytovým domom. Do dňa 3.9.1998 sa preto na ňu nevzťahoval právny režim zákona č. 183/1993 Z.z. a žalovanej nevzniklo právo previesť predmetný byt do vlastníctva žalobkyne a za podmienok uvedených v ust. § 18. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Rozsudok odvolacieho súdu napadla dovolaním žalobkyňa, ktoré odôvodnila tým, že odvolací súd jej odňal možnosť pred súdom konať. Uvedené odôvodnila tým, že neboli vykonané dôkazy ktoré žiadala a tiež došlo k nesprávnej aplikácii práva a zákona. Súd zákonné predkupné právo vylúčil z pôsobnosti zákona a aj takýmto spôsobom odňal navrhovateľovi možnosť konať pred súdom. Namietala tiež nesprávne právne posúdenie veci. Z týchto dôvodov ho žiadala zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu navrhla tento mimoriadny opravný prostriedok žalobkyne zamietnuť, lebo nie je procesne prípustný a nevykazuje vady podľa § 237 písm. f) O.s.p.. Požiadala o priznanie náhrady ňou vyčíslených trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (viď § 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V danom prípade dovolaním žalobkyne nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie žalobkyne by mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa (aj so zreteľom na obsah dovolania) zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku či uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa

postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Žalobkyňa existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľka namieta, že konanie je zaťažené procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť konať pred súdom a v konaní pred ním uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. Z obsahu dovolania možno vyvodiť, že k odňatiu možnosti konať pred súdom malo podľa názoru dovolateľky dôjsť predovšetkým nevykonaním ňou navrhnutých dôkazov, ďalej nesprávnej aplikácii práva a zákona a napokon nevysvetlením jednotlivých dôvodov rozhodnutia, nakoľko zamietajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo vo výroku vecne správne potvrdené a odvolací súd sa s celým odôvodnením stotožnil.

K jednotlivým dovolacím námietkam uvádza dovolací súd nasledovné:

I keď čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené; tieto záležitosti preto musia byť primárne upravené

vnútroštátnym právom a vnútroštátnymi súdmi. Ústava Slovenskej republiky neupravuje prípustnosť dôkazov, ale ponecháva jej úpravu na príslušné zákony, spravidla na procesné kódexy. Takisto význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd ale rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky to vyjadril už v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993, v ktorom vysvetlil, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcu k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p.; v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999 uviedol, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je prípustné, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. S poukazom na obsahovo zhodné závery, ku ktorým dospel dovolací súd aj v prejednáwanej veci, možno preto konštatovať, že nevykonaním žalobkyňou navrhovaného dokazovania nemohlo dôjsť k odňatiu jej možnosti konať pred súdom.

Dovolateľka tiež namieta, že dovolaním napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný a z tohto dôvodu nemôže byť ani správny. Pod túto námietku (nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu) treba zaradiť tie dôvody uvádzané dovolateľkou, v rámci ktorých namieta, že súd prvého stupňa svoj rozsudok odôvodnil nesprávnym právnym posúdením, pričom odvolací súd svoj postup náležite nevysvetlil (obmedzil len na formálnu argumentáciu, že súd prvého stupňa správne vecne vo výroku rozhodol a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil)

a takéto rozhodnutie potvrdil. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia je konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považovaná za dôsledok a vonkajší prejav tzv. inej procesnej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá je síce relevantným dovolacím dôvodom (ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci), sama osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá, a to ani podľa § 237 O.s.p.

Pre prípad, že dovolateľka zastáva názor o odňatí možnosti pred súdmi konať tiež nesprávnym právnym posúdením veci dovolací súd poznamenáva, že § 237 písm. f/ O.s.p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je v rozhodovaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); zhodne je ale zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov samo osebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia a neodníma mu možnosť pred súdom konať (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie tohto súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003, ale tiež ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad sp. zn. 2 Cdo 282/2006, 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003).

Zo všetkých uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobkyne proti potvrdzujúcemu výroku napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nemožno vyvodiť ani z § 237 O.s.p.

Žalobkyňa navrhla zrušiť rozsudok odvolacieho súdu ako celok. Pokiaľ dovolaním napadla výrok tohto rozsudku o trovách konania, smeruje jej dovolanie proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca, i keď rozhodnutie o trovách s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania treba prípustnosť dovolania proti nemu smerujúceho posudzovať

podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.). Podľa § 239 ods. 1 O.s.p., dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c)] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p., dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Ako je ale výslovne uvedené v § 239 ods. 3 O.s.p., ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide (medziiným) o uznesenie o trovách konania. Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. teda vylučuje prípustnosť dovolania žalobkyne proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách. Keďže ani vo vzťahu k tomuto výroku nebola preukázaná procesná vada konania zakladajúca zmätočnosť, nemožno prípustnosť dovolania proti tomuto výroku vyvodiť ani z § 237 O.s.p.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní nebola žalobkyňa úspešná a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovanej (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaná si trovy dovolacieho konania vyčíslila v sume 149,23 Eur a podala návrh na rozhodnutie o priznaní ich náhrady (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokátky (ktorá ju zastupovala už v konaní pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej žalovanej – 1/

vypracovanie písomného vyjadrenia k dovolaniu (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Vychádzal z § 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 1 písm. a/ tejto vyhlášky a tarifnú náhradu určil sumou 55,49 Eur, čo spolu s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné (§ 15 písm. a/ citovanej vyhlášky) vo výške 7,21 Eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky) a s 19% DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky) vo výške 11,91 Eur predstavuje 74,61 Eur. Náhradu trov konania za ďalší uplatnený právny úkon advokátky- prevzatie a prípravu zastúpenia v dovolacom konaní vrátane prvej porady s klientom spolu s náhradou výdavkov za miestne výdavky a miestne prepravné spolu s 19%- nou DPH v rovnakej sume súd žalovanej nepriznal, nakoľko advokátka účastníčku zastupovala už v konaní na súde nižšieho stupňa a tieto preto by neboli účelne vynaložené.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. októbra 2010

JUDr. Daniela Švecová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť:

Hrčková Marta